

ВИВЧЕННЯ ІНФІКОВАНОСТІ HELICOBACTER PYLORI ХВОРИХ З КАРДІАЛЬНОЮ ТА ЛЕГЕНЕВОЮ ПАТОЛОГІЄЮ

Є.І. Рубцова, І.В. Чопей, М.О. Корабельщикова, С.О. Рудакова

Ужгородський національний університет

Ключові слова: Helicobacter pylori, ішемічна хвороба серця, бронхіальна астма та хронічний бронхіт, виразка дванадцятипалої кишки, хронічний гастрит.

Гелікобактеріоз є важливим чинником виникнення гастроудоденальних хвороб у хворих усіх вікових груп. Однак із цією бактерією деякі дослідники пов'язують прогресування і несприятливий перебіг багатьох негастроінтестинальних хвороб [1, 2]. Можливість поширення Helicobacter pylori (H. pylori) в родинних визначають дослідники різних країн [6, 7]. У цьому плані найбільше цікавить можливий взаємозв'язок H. pylori-інфекції та ішемічної хвороби серця (ІХС). Результати більшості досліджень підтверджують, що гелікобактеріоз прискорює розвиток атеросклерозу, підвищує ризик розвитку ІХС та її гострих форм [3–5]. З'ясування патогенетичної ролі згаданого збудника має клінічне значення, оскільки H. pylori може стати коригованим чинником ризику ІХС. Повідомлень про зв'язок між H. pylori-інфекцією та хворобами дихальної системи мало. Не виявлено даних, які б вказували на вплив H. pylori-інфекції на розвиток бронхіальної астми (БА) та хронічного бронхіту (ХБ), що зумовлює актуальність досліджень у цьому напрямі.

Матеріали та методи дослідження

Для визначення інфікованості H. pylori осіб із негастроудоденальними хворобами ми обстежили хворих на ІХС (40 осіб), БА та ХБ (33 особи). Порівнювали рівень інфікованості H. pylori цих хворих із відповідними показниками хворих з виразкою дванадцятипалої кишки (ВДПК) та хронічним гастритом В (ХГ-В) і здорових осіб (відповідно 72 і 35 осіб). Визначали також різницю в концентрації антигелікобактерних антитіл при цих нозологіях. Діагностування інфікованості H. pylori проводили за титром специфічних антигелікобактерних антитіл IgG методом твердофазного імуноферментного аналізу (набір ImmunoComb II, фірми Organics, Ізраїль).

Результати та їхнє обговорення

Отримані результати щодо визначення інфікованості H. pylori обстежуваних груп пацієнтів наведені в таблиці. Ступінь гелікобактеріозу хворих на ІХС становила 70%, хворих на БА та ХБ — 37,5%, хворих на ХГ-В та виразку ДПК — 93%, здорових осіб — 42%. Достовірну різницю виявлено між показниками інфікованості хворих на ІХС, ВДПК і ХГ-В та групою хворих з ураженнями дихальної системи (БА та ХБ) і здорових осіб.

Як видно з рис. 1, середній рівень титрів антигелікобактерних антитіл у хворих на ІХС становив $(97,14 \pm 9,356)$ од./мл і був достовірно вищим, ніж у здорових осіб — $(53,33 \pm 8,989)$ од./мл ($P_{I-IV} < 0,01$) і хворих на БА та ХБ — $(48,33 \pm 8,689)$ од./мл ($P_{I-II} < 0,01$).

Середній рівень титрів антигелікобактерних антитіл у хворих на БА та ХБ становив $(48,33 \pm 8,689)$ од./мл і був достовірно нижчим, ніж у хворих на ВДПК і ХГ-В —

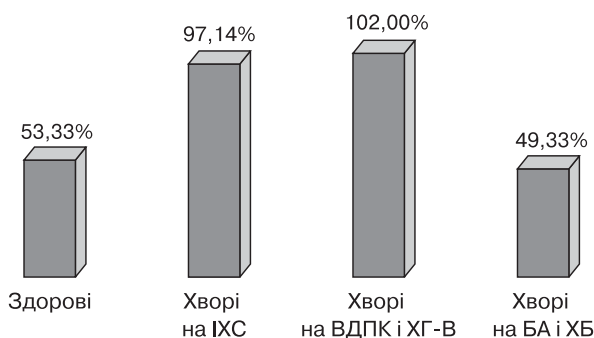

Рис. 1. Середні титри антигелікобактерних антитіл у хворих на ІХС, БА та ХБ, ВДПК та ХГ-В і здорових осіб

Таблиця. Показники інфікованості H. pylori хворих на ІХС, БА та ХБ, ВДПК та ХГ-В і здорових осіб, %

Нозологія	Кількість абсолютна	Відсоток інфікованих	P	t
Хворі на ІХС	40	70,0	$P_{I-III} = 0,05$	2,019
Хворі на БА і ХБ	33	37,5	$P_{II-III} < 0,05$	4,692
Хворі на ВДПК і ХГ-В	72	92,3	$P_{III-IV} < 0,05$	2,291
Здорові особи	28	42,0	$P_{II-IV} > 0,5$	0,510

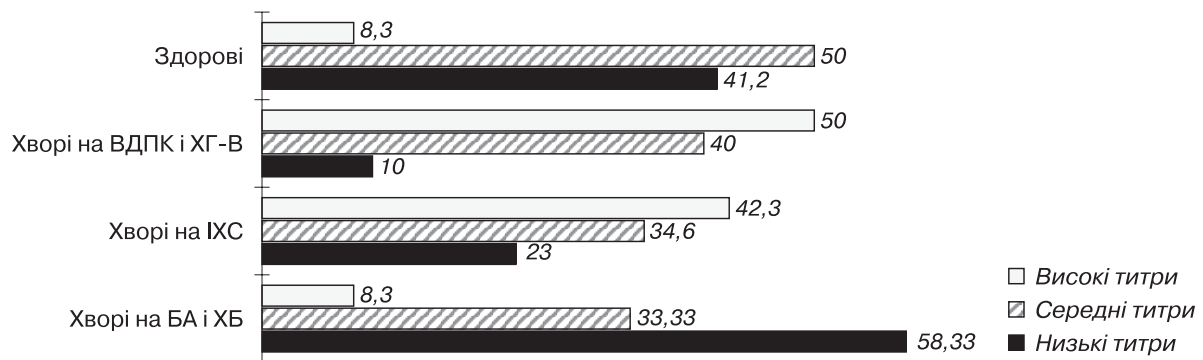

Рис. 2. Частота низьких, середніх і високих титрів IgG у серопозитивних за *H. pylori* хворих на БА та ХБ, ВДПК та ХГ-В, ІХС і здорових осіб, %

($102,0 \pm 8,814$) од./мл ($P_{II-III} < 0,001$) та ІХС — ($97,14 \pm 9,356$) од./мл ($P_{I-II} < 0,01$). Однак під час порівняння середніх титрів специфічних анти-*H. pylori* IgG хворих на БА та ХБ і здорових осіб не виявлено достовірної різниці: ($48,33 \pm 8,689$) і ($53,33 \pm 8,989$) од./мл відповідно ($P_{II-IV} > 0,5$).

Не виявлено достовірної різниці також під час порівняння середніх титрів специфічних анти-*H. pylori* IgG хворих на ІХС та на ВДПК і ХГ-В: ($97,14 \pm 9,356$) і ($102,0 \pm 8,814$) од./мл відповідно ($P_{I-III} > 0,5$).

Середній рівень титрів антигелікобактерних антитіл у хворих на ІХС становив ($97,14 \pm 9,356$) од./мл і був достовірно вищий, ніж у здорових — ($53,33 \pm 8,989$) од./мл ($P_{II-IV} < 0,01$) і хворих на БА та ХБ — ($48,33 \pm 8,689$) од./мл ($P_{I-II} < 0,01$).

У процесі аналізу титрів антигелікобактерних антитіл (рис. 2) виявлено, що низькі рівні титрів антигелікобактерних антитіл (20—40 од./мл) найчастіше спостерігалися у здорових осіб (41,2% інфікованих) і хворих на БА та ХБ (58,33%), на відміну від хворих на

ІХС та ВДПК і ХГ-В (у 23 і 10% інфікованих відповідно). Високі титри антигелікобактерних антитіл, навпаки, значно частіше реєстрували у хворих на ВДПК і ХГ-В та ІХС (у 50 і 42,3% відповідно), а у хворих на БА та ХБ і здорових осіб — лише у 8,3% інфікованих *H. pylori* ($P < 0,02$).

Висновки

У групі хворих з гострими формами ІХС на відміну від хворих на БА та ХБ виявлено вірогідно вищий (70%) рівень інфікованості *H. pylori* та вище напруження імунної відповіді на інфекцію порівняно зі здоровими особами (відповідно 42%). Із урахуванням високого рівня інфікованості *H. pylori* населення всіх вікових груп, високої захворюваності на ІХС, а також даних літератури про стимулювальний вплив *H. pylori* на процеси атерогенезу значущою постає роль діагностики гелікобактеріозу і ерадикації *H. pylori* у родинах з метою профілактики та лікування ІХС і її ускладнень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Голубчиков М.В. Статистичний огляд захворюваності населення України на хвороби органів травлення // Сучасна гастроентерол. і гепатол.— 2000.— № 1.— С. 17—20.
2. Передерій В.Г., Ткач С.М., Григоренко А.А., Цветкова А.В. Основные причины глобального изменения эпидемиологии хеликобактерной инфекции и зависимые от нее заболевания // Сучасна гастроентерол.— 2001.— № 2 (4)— С. 3—6.
3. Пленова О.М. Антибактеріальна терапія гострих коронарних синдромів: нові факти // Клін. фармакол., фізіол., біол.— 1999.— № 2.— С. 142—144.
4. Birnie D.H., Holme E.R., Mekey I.C. et al. Association between antibodies to heat shock protein 65 and coronary athero-

rosclerosis. Possible mechanism of action of Helicobacter pylori and other bacterial infections in increasing cardiovascular risk // Ter. Heart J.— 1998.— N 19 (3)— P. 387—394.

5. Danesh J., Peto R. Risk factors for coronary heart disease and infection with Helicobacter pylori: meta-analysis of 18 studies // BMJ.— 1998.— 316.— P. 1130—1132.

6. Dominici P., Bellentani S., Di Biase A.R. Familial clustering of Helicobacter pylori infection: population based study // Br. Med. J.— 1999.— Vol. 28, N 5.— P. 537—540.

7. Miehlik S., Genta R.M., Graham D.Y. Molecular relationships of Helicobacter pylori strains in a family with gastroduodenal disease // Am. J. Gastroenterol.— 1999.— N 2.— P. 364—368.

ИЗУЧЕНИЕ ИНФИЦИРОВАННОСТИ HELICOBACTER PYLORI БОЛЬНЫХ С КАРДИАЛЬНОЙ И ЛЕГОЧНОЙ ПАТОЛОГИЕЙ

Е.И. Рубцова, И.В. Чопей, М.А. Корабельщикова, С.А. Рудакова

В статье представлены результаты изучения инфицированности хеликобактериозом больных с острыми формами ишемической болезни сердца, а также больных бронхиальной астмой и хроническим бронхитом. Выявлен высокий уровень инфицированности хеликобактериозом у больных с ишемической болезнью сердца, близкий к такому у больных с язвой двенадцатиперстной кишки и хроническим гастритом В. Инфицированность обследованных больных с легочной патологией была достоверно ниже, чем пациентов с ишемической болезнью сердца.

STUDY THE HELICOBACTER PYLORI INFECTION RATE IN PATIENTS WITH CARDIAC AND PULMONARY DISEASE

Y.I. Rubtsova, I.V. Chohey, M.O. Korabelyschikova, S.O. Rudakova

The article presents the results of study of Helicobacter pylori infection rate in patients with acute forms of ischemic heart disease, and bronchial asthma and chronic bronchitis. The Helicobacter pylori infection rate in patients with acute forms of ischemic heart disease was high and similar to those in patients with duodenal ulcer and chronic gastritis B. The infection rate in patients with bronchial asthma and chronic bronchitis was significantly lower then in case of patients from the above mentioned group.